

שלוש הערות בשולי פרשת מצורע

(ושי לחג למי שיגיע עד סופן)

"וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמִּצְוָה... (ויקרא יד, 1-2)

1. אשמתי, בגדתי וגבה ליבי

את חטאי אני מזכיר.

מהלך הייתי בפרשות-השבוע כאילו אני מבין משהו. כותב הייתי על פרשות-השבוע כאילו היה לי דבר מה לומר, דורש הייתי בפרשות-השבוע ואני עני ממעש וממעשים טובים וקצרה בינתי וגבה ליבי וגרוני נטוי והיה מדרשי למדרס.

למה אני מתוודה על כל חטאי אלה? כי אחרת אינני מבין את העונש שנגזר עלי משמים, גם לקרוא וגם להגיד משהו על פרשת-השבוע הזאת שהיא מיצויה הפאגאני נטול כל רוח ונשמה של תורת סיני, עליה אנחנו מדברים בשבועות האחרונים. לא רק זאת, אלא שהפרשה עוד חוזרת כמה פעמים ומזכירה שזו היא תורת המצורע ואחר כך גם תורת הזב, ללמדנו שזו תורה ממש.

לא נחזור על כל ההוראות עליהן עומדת הפרשה (תקראו לבד קצת). רק נזכיר שהיא עוסקת במיני טומאות ובדרכים להתנקות מהן – קרבנות, הזית דם, טבילה בדם, מריחת דם על תנוך האוזן האגודל והבוהן הימניים, כביסה, גילוח כללי, הזית שמן שבע פעמים, גלות מן הבית לשבעה ימים ושאר חגיגות כהניות שגדולי ישראל בדורות מאוחרים יותר קראו להן ברוב טובם, מצוות שְׁמֵעוּת – ששומעים אותן אך אי אפשר להסביר אותן (המצוות האחרות נקראו מצוות שכליות – שהשכל האנושי יכול לתת להם מובן והסבר).

יערני אלוהים אם אני מבין איך עם נאור כל-כך יכול לחזור ולקרוא פרשות כאלה כל שנה מחדש ועוד בהוד והדר ובניחוחות של קדושה.

2. בקשת נחמה בפרוטה

רציתי למצוא לי מדרשי נחמה:

א. "וַיִּצְנֶה הַכֹּהֵן וְלָקַח לְמִטְהָר שְׁתֵּי צִפְרִים חַיִּוֹת... וְשָׁחַט אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת... אֶת הַצִּפּוֹר הַחֲמִי יָקַח... וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת הַצִּפּוֹר הַחֲמִי בְּדָם הַצִּפּוֹר הַשְּׁחֻטָּה... וְשָׁלַח אֶת הַצִּפּוֹר הַחֲמִי עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה" (וי"ד, 4-7)

אז אפשר להתנחם בציפור המשולחת לחופשי – מרובבת בדם אחותה השחווטה, מובילה חטאי המצורע לשדות הארץ ומפזרת חטאים כמו מפזרת זבל מודרנית שהופכת סרחונות לצמיחה חדשה ומטוהרת. (מי שלא רוצה נחמות יכול להגיד שהיא זורעת בשדות זרעים של חטאי צרעת לשנה הבאה). בפרשה הבאה נפגוש כבר את הגירסה המשופרת של הציפורים, בדמות שני השעירים. זה אשר עלה עליו הגורל לה' מוקרב לחטאת והשני משולח ורץ כמי שניתנו לו חייו במתנה, מחפש לו מורדות ירוקים לברוח אליהם ומסמן במרוצתו את קווי הגבול הבלתי מוגדרים של עזאזל.

ב. "...וַאֲחֵר יָבֹא אֶל הַמִּחְנֶה וַיִּשֶׁב מִחוּץ לְאֹהֶלוֹ שִׁבְעַת יָמִים" (שם, 8).

אפשר להתנחם בהבדל בין מושבת מצורעים נכרית, של אנשים שעורם מכבה את אורם בהפסקת חשמל חסרת מוצא, לבין המצורעים שלנו אשר קרבנות כפרתם עוד יכולים להשיב אותם מגלותם הכפויה, לנורמליות של בית בגבולות המחנה הלגיטימיים.

ג. "וְאִם דָּל הוּא וְאֵין גְּדוֹ מִשְׁגָּת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד... וְשְׁתֵּי תְרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה אֲשֶׁר תִּשְׁיַג דָּו" (שם, 21-22).

אפשר להתנחם במסרי הקרבן הפרוגרסיבי (מי שאין ידו משגת מקריב פחות, אך ראוי לאותה כפרה), שאפילו כהני פאגאניות הדם יודעים לעמוד עליהם טוב יותר מכהני עגל הזהב של היום במקדשיהם הבנקאיים, המקריבים קרבנות ריבית ונשך לאלוהי עושרם; להתנחם ביכולת להבדיל בין אלה שיש להם ויכולים, ובין אלה שאלוהים נתן להם פחות עושר ולא פחות צרעת (צרעת - כמו הרבה צרות אחרות - אינה מבחינה בין בעלי יכולת לבעלי לא).

ד. בהנחה שצרעת היא סוג של עונש חמור על עבירותיו של אדם, אפשר אולי למצוא נחמת מה בכך שעל חטא חמור כל כך אפשר לכפר בשבוע נידוי, כמה ציפורים מתות ואיזה אַבְרָה קדֶבְרָה של התזות דמים חסרות פשר.

ה. אולי צריך ללמוד לחשוב ממה שכתוב גם על מה שלא כתוב. אולי כשאדם מנודה מן החברה שלו, לא יכול לשוחח עם אשת חיקו, לא יכול לשבת בפאב עם החברה, לא יכול לראות כדור רגל בטלוויזיה ולא לבוא בין הבריות - אז לא כתוב, אבל אולי זהו המצב האמיתי שבו אדם יחשוב על חטאיו, יחשוב על הדברים הלא נכונים שהביאו אותו לעונש הזה, וידע לעשות כפרה אמיתית מתוך התבוננות עצמית כנה ובלתי תלויה? אולי.

כדי שלא נחיה זמן רב מדי באשליה פסיכולוגית שכזו, מביאה לנו ההפטרה לפרשה זאת (מלכים ב' 3-20) את סיפורם של ארבעה מצורעים היושבים בשער העיר ואין הם מחטטים בפשעיהם וחטאותם כלל ועיקר.

3. מי יתנני נחמה

שישאר בינינו, עם כל יומרותינו הרוחניות המתקדמות: אם אפשר היה לרפא את הצרעות המודרניות של סרטן ואיידס בשיטות של תורת המצורע הישנה - הייתי מוחל לה על הכל ועוד מחפש לי מחסה בצילה כאיזה עוזר כהן לענייני סילוק נבלות, שורף עורות, או סתם תופס תורים ובני יונה.

שבת שלום!
ביני